

Лаа илааҳа иллаллоҳу, Мұҳаммадур Расулуллоҳ

17:49 / 13.05.2017 4360

Муъоз ибн Жабал розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бир киши «Лаа илааҳа иллаллоҳу, Мұҳаммадур Расулуллоҳ» деб чин қалбдан шаҳодат келтирған бўлса, албатта, Аллоҳ уни дўзахга ҳаром қиласди», дедилар. У:

«Эй Аллоҳнинг Расули, бунинг хабарини одамларга айтайми, хурсанд бўлсинлар», деди.

«Ундей бўлса, суюниб қолурлар», дедилар.

Муъоз ўлимидан олдин гуноҳдан қўрқиб, бу хабарни берган».

Шарҳ: Бу ҳадиси шариф Муъоз ибн Жабал розияллоҳу анхудан ривоят қилинган.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам марҳамат қилдилар:

«Умматимнинг ичида ҳалол-ҳаромни ажратувчиси Муъоздир».

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам яна:

«Қиёмат кунида Муъоз ибн Жабал уламоларнинг имомидир», деб айтдилар.

Умар ибн Хаттоб розияллоҳу анху айтадилар:

«Хотинлар Муъоз ибн Жабал сингари фарзанд туғишдан ожиздирлар. Агар Муъоз бўлмаса, Умар ҳалок бўлибди».

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Муъоз розияллоҳу анхуни Яманга, дин таълимотларини ўргатиш учун юбораётгандаридан:

«Эй Муъоз, нима билан ҳукм чиқарасан?» деб сўрадилар.

Шунда Муъоз розияллоҳу анху:

«Аллоҳнинг Китоби билан», деб жавоб бердилар.

«Агар Аллоҳнинг Китобидан тополмасанг-чи?» дедилар.

«Аллоҳнинг Расулиниңг суннатлари билан», деди.

«Ундан ҳам тополмасанг-чи?» дедилар.

«Раъим ила ижтиход қиласман ва бўшашмайман», деди.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг юзлари хурсандликка тўлган ҳолда:

«Аллоҳга ҳамдлар бўлсин, Аллоҳ Расулиниңг элчисини Аллоҳни ва Унинг Расулини рози қиласиган нарсага йўллади», дедилар.

Муҳожирлардан бўлган Абдуллоҳ ибн Масъуд розияллоҳу анҳу Муъоз ибн Жабалнинг тутинган исломий биродари эдилар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Қуръонни тўрт кишидан олинглар», деб айтдилар. Шуларнинг бири Муъоз ибн Жабалдир.

Умар ибн Хаттоб халифалик даврларида Фаластин яқинидаги «Амовас» деган жойга вабо касали тарқалди. Мана шу вабо сабабли Муъознинг икки хотинлари, ўғли Абдурраҳмон вафот этди. Муъоз ибн Жабал ҳам ушбу хасталик сабабли ҳижратнинг 18-йили 38 ёшларида бу оламдан кўз юмдилар.

Мазкур ҳадиси шариф ҳам ўзидан олдинги ҳадиси шарифга ўхшайди. Қўшимча маънолар эса ҳадиснинг охирида келган. Ҳадисни ривоят қилувчи саҳобий Муъоз ибн Жабал розияллоҳу анҳу тавҳид эгаларига бўлган буюк ваъдани эшитганларидан сўнг Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга:

«Эй Аллоҳнинг Расули, бунинг хабарини одамларга айтайми, хурсанд бўлсинлар», дедилар.

Шу гапнинг ўзи бу масаланиңг нақадар нозик эканини кўрсатиб турибди. Чунки бошқа масалаларда саҳобалар «Бу хабарни одамларга айтаверайми?» деб сўраганлари маълум эмас. Аксинча, саҳобалар ҳар бир эшитган нарсаларини бошқа одамларга етказишни бурч деб билганлар. Муъоз ибн Жабал бу хабарни одамларга етказсалар, бирор тушунмовчилик бўлишидан хавфсираб, шундай саволни берганлар. Бу ҳақиқатни

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Муъоз ибн Жабал розияллоҳу анҳуга берган жавобларидан ҳам фаҳмлаб оламиз.

«Ундей бўлса, суюниб қолурлар», дедилар».

Яъни, агар одамларга айтсанг, бу гапга суюниб, амал қилмай қолурлар, демоқчилар. Демак, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ўзларида ҳам одамлар бу гапни нотӯғри тушуниб, амал қилмай қўйишлари мумкин, деган фикр бўлган. Шунинг учун саҳобага бу гапни одамларга айтишга рухсат бермаганлар. Афсуски, кейинчалик ушбу хавфсиralган нарса юзага чиқди, одамлар ичида бу гапни нотӯғри талқин қилиб, Ислом дини рукнларига амал қилмайдиганлар тоифаси пайдо бўлди. Бу масалани нотӯғри тушуниш «Дўзахда абадий қолмайди» деган тушунчани «Дўзахга тушмайди» деган тушунчага алмаштириб олиш билан юзага келди.

Энди ҳадиси шарифни чуқурроқ ўрганиб чиқайлик. Унда Расули акрам соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бир киши «Лаа илааҳа иллаллоҳу, Мұхаммадур Расулуллоҳ» деб чин қалбдан шаҳодат келтирган бўлса», демоқдалар.

Уламоларимиз «Чин қалбдан» деганларидан мунофиқларнинг шаҳодати ўтмаслиги тушунилади, дейдилар. Худди шу ибора билан бошқа жойларда гапнинг амалга мос келиши ҳам ифода қилинган.

Айни пайтда, бундан «Шаҳодат калимасини айтганларнинг барчаси дўзахга тушмайди», деган маъно эмас, балки «Чин қалбдан айтганлари, яъни айтганини амал билан тасдиқлаганлари кирмайди», деган маъно чиқади, дейдилар. Чунки бошқа далиллар тавҳид аҳлларининг осий бўлганлари дўзахга тушишини таъкидлайди.

Демак, тавҳид аҳлидан ким дўзахга тушиши, ким тушмаслиги аниқ. Шунинг учун Муъоз розияллоҳу анҳунинг Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳузурларида мартабалари баланд экани.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Шаҳодат калимасининг улуғ нарса экани.
2. Муъоз ибн Жабал розияллоҳу анҳунинг Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳузурларида мартабалари баланд экани.

3. Устоздан, раҳбардан иккиланган нарсасини сўраб олиш, одамларга айтиш-айтмасликни аниқлаб олиш зарурлиги.
4. Фаҳмли, ақлли кишиларга қўпчиликка айтиб бўлмайдиган гапни айтиш мумкинлиги.
5. Латиф маъноларни тушунмайдиган, калтафаҳм, илмсиз кишиларга қийин маъноли гапларни айтмаслик.
6. «Лаа илааҳа иллаллоҳу, Мухаммадур Расулуллоҳ» деган одам дўзахга кирмайди, каби гапларни одамларга айтавермаслик кераклиги.

Имом Бухорий ривоят қиладилар:

«Улуғ тобеъинлардан Ваҳб ибн Мунаббиҳга:

«Лаа илааҳа иллаллоҳу» жаннатнинг калити, дейишади?» дейилганда, у киши:

«Ҳа, албатта, калит тишсиз бўлмайди. Агар тиши бор калит олиб келсанг, сенга очилади. Бўлмаса, очилмайди», деган эканлар.

Келгуси ҳадисларни ўрганганимиздан кейин бу масала яна ҳам ойдинлашади.